

„Сумрак Запада“ којег је још почетком XX века предсказао немачки филозоф и историчар Освалд Шпенглер, сада се већ види голим оком. Светска економска олуја претворила је Стари свет из „тихе луке“ у зону елементарних непогода: еврозона пуца по шавовима, незадовољни грађани излазе на улице, заштравају се међунационални проблеми, док се политичари плаше да погледају у лице суровој реалности. Савремену Европу често упоређују са Римском империјом из доба опадања, када су дивљи и необуздани варвари – Германи, потискивали размажене и раскалашне Римљане. Али, по свој прилици, данашња Европска унија је најсличнија Совјетском Савезу из времена стагнације и почетка перестројке: уз све разлике између две свенуле државе, оне имају доста заједничких црта.

Прва сличност – криза економског модела

Као и Совјетски Савез 1970-их и 1980-их година, ЕУ данас преживљава економску кризу. СССР су одвели у ћорсокак недостаци командно-административног система, исцрпљујућа трка у наоружању, сировинска зависност и технолошко заостајање. Научна, и посебно бирократска елита земље „преспавала“ је информатичку револуцију, коју је у своју корист упрегао Запад. Исцрпивши своје снаге, СССР се зауставио у развоју, и Сједињеним Државама само је требало да се уз помоћ Саудијске Арабије оборе цене нафте, да би се црвена империја заљуљала.

Садашњи проблеми ЕУ такође нису пали с неба. Њихове корене треба тражити, барем, крајем 1970-их година, када је западна економија почела да тоне у живо блато системске кризе, повезане са катастрофалним падом целокупне потражње у САД и Западној Европи. Како би одгодиле крах и победиле у хладном рату, западне елите су прибегле оружју масовног економског уништења – финансијском капитализму (неолиберализму). Масовна потражња вештачки се надувала помоћу штампарске машине и кредита. Као резултат, финансијски сектор се одвојио од реалне економије, а

Пише: Михаил Тјуркин
субота, 20 октобар 2012 20:09

поједини грађани, предузећа и читаве државе, чврсто су се насадили на кредитну иглу (као СССР на нафтну).

– Ви сте сатерали себе у дужничку јаму? Нема проблема. Потребно је узети у банци још један кредит и вратити старе дугове, и тако до бесконачности. Треба ли рећи да је финансијска немарност, поред необуздане потрошачке трке, изазвала у Европи садашње дужничко проклетство. Али, док није букнула криза, државе једноставно нису примећивале омчу на свом врату – објашњава познати економиста Михаил Дељагин. Дужнички проблем, заједнички за Запад, у ЕУ је заоштрен стварањем еврозоне 2002. године, када се десило стапање држава са апсолутно различитом економском културом.

– У Старом свету постоји „северна“ економија, са развијеном индустријом која производи високотехнолошке производе – примећује други руски економиста Михаил Хазин. – Она је од појаве јаке европске валуте само профитирала: на пример, Немачка је постала један од светских лидера у извозу. Али, постоји још и „јужна“ економија, која живи на рачун туризма и пољопривреде. Како је било у „стара, добра времена“? Кад наступи циклична криза, Грци, Шпанци и Италијани су обезвређивали своју валуту, а са ућареним парам су подржавали привреду. Ипак, са прелазом на евро, то је постало немогуће, и државе јужне Европе, зарад очувања лепог живота својих грађана, морале су да узимају гигантске кредите од међународних банкара и богатих северних суседа. Када се 2008. године, подигао „светски финансијски торнадо“, проналажење нових кредита постало је проблематично, и јужне европске државе, оптерећене дуговима, повукле су на дно целу ЕУ.

ЕУ иде стопама позног СССР-а

Пише: Михаил Тјуркин
субота, 20 октобар 2012 20:09

ЕУ иде стопама позног СССР-а

Пише: Михаил Тјуркин
субота, 20 октобар 2012 20:09

